

**RÈPLICA DEL M.I. SR. JOSEP PINTAT FORNÉ
AL DISCURS D'ORIENTACIÓ POLÍTICA DEL CAP DE GOVERN**

12 de setembre del 2022

Gràcies Sra. Síndica,

Per al Grup Parlamentari Terceravia, la tant esperada recuperació econòmica, avui, ja no és a la cita, i ni se l'espera.

I permeti'm en primer lloc, que parteixi d'un anàlisi global.

Un anàlisi global compartit per molts centres d'anàlisi i Institucions internacionals de prestigi.

Aquest és el següent:

Les perspectives a nivell mundial avui són desoladores.

Les crisis, la del Covid, per una banda, i el conflicte bèl·lic per una altra, encara que siguin de naturalesa molt diferent, se succeeixen les unes a les altres.

I amb aquesta última, la guerra a Ucraïna, s'ha reforçat la idea dels que pensaven:

- que la inflació ha arribat per quedar-se.
- augmentar la pressió, sobre els preus de les primeres matèries.
- per crear noves disfuncions en les cadenes de valor globals.
- i per enfrontar Europa, amb una crisi energètica sense precedents.

Aquest pensament, no és menor, s'assenta en el paral·lelisme de la situació econòmica viscuda als anys 70, on es va viure una situació d'estancament inflacionari.

En aquella època, per frenar la inflació deguda a l'increment del preu del petroli i la indexació dels salaris a l'inflació, els Bancs Centrals varen pujar fortament els tipus d'interès, la conseqüència fou una recessió mundial, seguida d'una crisi de deutes dels països desenvolupats.

Actualment:

-Les previsions de creixement es revisen periòdicament a la baixa.

-Junt amb l'enduriment monetari per combatre la inflació.

A tall d'exemple la inflació interanual, es va situar a finals d'agost del 2022 en:

- 9,% als Estats Units

- 9,1% a la zona Euro

-10,4% a Espanya.

- 5,8% a França

- i 6,8% a Andorra

Totes aquestes accions, corren el risc de sumir l'economia mundial en un estancament inflacionari, o bé en recessió.

Degut que amb elles no s'ha aconseguit frenar la inflació.

D'aquest fet, les causes estructurals s'amunteguen (globalització menys dinàmica, transició ecològica i recuperació salarial).

Tot l'anterior, mostra un escenari suficient per posar l'economia mundial al límit del precipici, amb riscos de crisis alimentàries, financeres i de deute.

Un escenari, en tot cas, molt diferent del que va imperar l'any passat.

A curt termini, apareixen dicotomies d'objectius.

- Voler aturar de cop la inflació, és, potser, soscavar les bases on s'ha invertit per assentar el creixement econòmic.
- I en voler fer front a la crisi energètica, és la transició ecològica la que amenacen, on també molts recursos, i esforços s'han destinat.

En concret, pel que fa a la transició ecològica, el risc de desaccelerar el pas quan aquest s'hauria d'accelerar es troba en el seu màxim risc.

Per citar exemples,

Alemanya torna al carbó per fer front a les dificultats de disposar de gas.

Els Estats Units reactiven la producció de petroli i de gas.

Alhora, la Transició Ecològica necessita mesures fiscals, i per tant, el retorn de la inflació comportarà que les tensions socials s'agreugin.

Tot, a l'entorn d'un marc internacional, amb tensions geopolítiques que prevalen sobre les qüestions econòmiques.

El repte pels diferents analistes a curt termini és clar:

- S'ha de salvaguardar el poder adquisitiu sense reduir la competitivitat ni alimentar la inflació.
- S'ha de limitar el preu de les matèries primeres i l'energia, sense frenar els incentius per a la transició ecològica.
- I alhora les pujades dels tipus d'interès de forma decidida, amb voluntat de continuar-ho fent, per part dels bancs centrals a fi de refredar l'economia, hauria d'evitar que això generés una crisi de deute, en especial a la zona de l'euro.
- Perquè sens dubte són les inversions en la transició ecològica les que patirien.

Els diferents analistes conclouen que, avui, és clau dur una acció pública proactiva i coherent, pilotada per una planificació estratègica amb el teixit productiu i social, el

quin al seu nivell, pugui limitar les desigualtats, l'exclusió social i les injustícies, i participar en la lluita contra el canvi climàtic, la degradació ambiental i la biodiversitat.

En aquest marc, s'engloba perfectament Andorra.

- Un marc de post pandèmia,
- a les portes d'una recessió econòmica,
- i en el nostre cas també, a les portes de la dissolució del Consell General i, per tant, d'unes eleccions generals. Quan vostè Sr. Cap de Govern cregui oportú.
- I per tant, també enfronta la dicotomia esmentada tot amb un important volum d'endeutament, prop de 1.400 milions d'euros, al tancament del 2021, i en factors estructurals pendents d'anys.

Terceravia creu que el debat d'orientació política, ja s'hauria d'haver celebrat fa mesos, per no dir a l'inici del conflicte bèl·lic.

I més quan Andorra, ha pres posició.

La conjuntura complexa que el Món i Andorra s'aboca ja fa mesos que s'albirava.

En canvi vostè, continua fent un abús de la figura de l'extrema urgència i necessitat, antítesi de qualsevol debat d'orientació política.

Vulnerant els drets dels Consellers Generals, al menys del nostre Grup, amagant informació i anàlisi.

En tot cas, el Tribunal constitucional dirà, ja que aquest divendres passat, ha admès el nostre recurs ha tràmit.

En definitiva, Sr. Cap de Govern, no ho ha vist a venir i difícilment, pot encertar.

Això, és el que reflexa l'extrema urgència i necessitat que vostè ha emprat. I aquesta no és la resposta per la situació descrita.

En tot cas aquest mati, a l'entorn d'aquesta conjuntura, on els ciutadans i el teixit econòmic pateixen, i estan angoixats, vostè proposa dibuixar, el futur del país pel que queda de legislatura, a l'entorn, de nou, del tràmit de l'Extrema Urgència:

- Per reequilibrar, residència i Turisme, via moratòria,
- I, aprovar unes directrius d'ordenació.

En el primer cas sense cap estudi, ja els faran, segons diu.

I en el segon, a l'entorn d'estudis que hauran de dur a terme els comuns. I mentrestant, la competència d'urbanisme, la retornen al Govern. Tot amb possible vulneració de competències.

Si fins ara ha emprat la intervenció i no ha funcionat, ens preocupa que ara serà més intervencionista que mai, tal i com es desprèn del contingut del seu discurs.

I l'increment del preu de l'habitatge, continuarà sen una espiral inflacionista.

En tot cas, si que es respira un entorn electoral.

Més enllà de la situació global que ens envolta,

avui, hi ha molts textos a tràmit parlamentari. I a l'espera de veure'n entrar més.

Com un de cabdal, el pressupost per a l'any 2023.

Alhora, no és menys significatiu, constatar, que avui encara està pendent d'aprovació, el projecte de Llei d'actuacions urgents en matèria de desenvolupament econòmic, d'habitatge i educació i de desenvolupament dels sistemes d'informació.

En resum, un crèdit extraordinari i suplement de crèdit, junt amb, un nou pla d'equilibri financer, que esdevindrà el sisè, en tres anys:

- Amb previsions macroeconòmiques més que dubtoses.

-Sense cap previsió d'eventuals contingències als préstecs garantits.

- i cap disposició per la prestació de garanties mitjans un aval a favor de l'AREB en concepte de contingències legals associades a la venda de VALLBANC, per un import de 163 milions d'euros.

Tot segons l'informe del Tribunal de Comptes, que l'acompanya.

En tot cas, es traspassen partides d'una banda a l'altra, desdibuixant plenament el pressupost avui en curs. I sense saber massa perquè.

Com pensa dur a terme mesures urgents si no té diners?

No creu que aquesta llei s'encavallarà de nou amb el pressupost, o és que amb això, ja serà el futur pressupost 2023? i per tant ja pot dissoldre?

Amb tot això, em pregunto si es correspon a la planificació estratègica, a l'entorn de les recomanacions d'òrgans internacionals, segons la conjuntura descrita?

Des del Grup Terceravia creiem que, avui, les primeres accions a dur a terme són:

- conèixer el nostre marge de resiliència,
- fixar unes directius nítides amb totes les Institucions de l'Estat. Prioritzant el destí dels pocs o molts recursos econòmics que disposem.
- Transparència amb els ciutadans, i el teixit productiu, dels possibles escenaris que s'albiren de les accions que s'emprendran, i dels esforços que suposaran. I això avui en el seu discurs no se'n desprèn.

- Accelerar la tramitació pressupostària, cenyida a l'entorn d'un pressupost de contenció.
- Aturar el frenesí legislatiu, tònica dominant en aquesta legislatura.
- No calen tantes lleis si vostès tampoc ni tant sols despleguen els reglaments. En definitiva, no exigeixi al legislatiu, si l'executiu no segueix ni la pròpia dinàmica que ha marcat.

Per ser resiliens, s'ha de consolidar, adequar els recursos, i saber on orientar-los i com.

Això no va de programes, va de no errar i tenir recursos.

En quant als grans Pactes d'Estat que va formular en el marc del debat d'investidura ja coneix el nostre posicionament.

En quant a l'Acord d'associació.

Li varem dir en el debat d'investidura.

Varem signar el mes d'octubre del 2020 un acord polític.

Terceravia ha estat actiu i lleial en el marc de l'acord polític.

En el debat d'orientació política del setembre passat, també li varem dir. I li torno a repetir

Senyor Cap de Govern, des del Grup Parlamentari Terceravia, considerem que ens ha fet perdre el temps. Tot plegat només són paraules. Bombolles a l'aire. Demagògia per aparentar que alguna cosa es mou quan en realitat no hi ha cap avenç.

El que hi ha hagut, això sí, un incompliment flagrant de l'Acord Polític per part del Govern. Ni se'ns ha fet partícips en la negociació, ni se'ns crida a les reunions de negociació a títol d'observadors, ni s'ha realitzat l'estudi econòmic de l'impacte de les

concretes i reals repercussions per a Andorra de l'entrada en el Mercat Interior, ni s'han comunicat, de forma transparent, les actes de les hipotètiques reunions de negociació, ni s'ha elaborat una estratègica política de negociació comuna a totes les forces polítiques d'Andorra i a la seva ciutadania.

Al cap d'un any, el que si hi hagut són les conclusions del Grup EFTA, quins membres varen estar a Andorra.

Conclusions reflectides en el document del 21 de juny del 2022, del Consell de la UE. I publicades a la seva Web.

Es tracta d'un document important:

- perquè ha estat adoptat pel Consell de la UE, l'òrgan legislatiu i pressupostari suprem de la UE.
- Quin a més d'exercir les funcions de definició de polítiques i de coordinació, és alhora, l'òrgan suprem decisor i a l'autorització i direcció de les negociacions internacionals, i la signatura i celebració dels acords internacionals de la UE.

Dites Conclusions destaquen per confirmar una vegada més:

- que la qüestió d'un o diversos acords d'associació no està resolta, les dues opcions són viables per a l'UE (paràgraf 41 de les Conclusions).
- Terceravia sempre ha estimat que un sol acord separat per a Andorra seria la millor opció i la més convenient per cobrir les necessitats particulars (a la vegada institucionals, geogràfiques, econòmiques i socials) d'Andorra.
- S'ha de fer ressaltar que aquestes Conclusions, son de caràcter genèric, imprecís i es nota al Document una sèrie de llacunes notables.
- No conté gairebé cap referència a "*les línies vermelles*" que Andorra ha anat manifestant repetidament al llarg de les negociacions.

- El que sí que conté el document del Consell de la UE és:
 - una defensa acèrrima de l'estratègia i dels interessos de la UE ,en les negociacions amb una sèrie de sol·licituds i advertiments perquè Andorra accepti íntegrament. “*el ple respecte de les quatre llibertats del Mercat Interior*” (que inclouen la liberalització total de sectors tan sensibles per a Andorra com la lliure circulació de treballadors i de persones així com la lliure prestació de serveis).
 - I perquè Andorra integri internament tot el cabal comunitari, la UE condiona qualsevol solució dels punts sensibles particulars d'Andorra a uns principis que la UE considera inviolables com l'homogeneïtat i la integritat del Mercat Interior, i la necessitat d'una cooperació a l'àrea de la justícia i assumptes interns.

És a dir, “*andorrans, si volen unir-se al Mercat Interior, compleixin tot el que jo demano.*”

Per tant, Terceravia es pregunta on queda la “*situació particular*” d'Andorra i els seus interessos socials, industrials i agrícoles com a país de petita dimensió territorial (Declaració sobre l'article 8 TUE).

Fins ara, Andorra ha cedit molt i només ha obtingut bones paraules i derogacions temporals.

Una pràctica de la UE, no definida específicament per a Andorra ja que la UE l'aplica sistemàticament a tots els països tercers amb què estableix relacions comercials d'associació.

Per tant, aquesta pràctica no és nova ni es pot considerar singular ni específica per a un país de petites dimensions territorials com Andorra.

Terceravia reitera, una vegada més, el seu sincer i incondicional europeisme.

Però estima que unes relacions més extenses i profundes amb la UE, no poden ser fructíferes si no es fonamenten en els principis d'igualtat sobirana, respecte i compromisos mutus.

Hi ha massa precedents, alguns molt recents, que demostren que al final és la població la que acaba decebuda amb el projecte europeu quan se la ignora o se l'enganya.

Pel que fa el Pacte de Pensions:

Ja li varem dir. Terceravia: no està d'acord amb l'augment de les cotitzacions per vellesa, ni l'augment d'altres impostos. Implicarà més pressió fiscal tant a treballadors com a empresaris, restant-los poder adquisitiu.

Tot i així, al llarg d'aquesta legislatura li hem tornat a dir i hem participat a les diferents comissions, la d'Estudi i la Comissió Especial.

El propi pacte de pensions el va eliminar el Consell General, fruit dels treballs de la comissió d'estudi.

Tot i així, el 20 de maig del 2021, varem transmetre com s'hauria de fer:

- Mesurar el grau de compromisos, analitzar l'arquitectura del sistema, de manera actuarial.
- Tenir presents les previsions de creixement de l'economia, junt amb les decisions a adoptar, per fer-ho factible, quantificant el seu impacte en el sistema de pensions, establint una comparativa amb el nostre entorn.
- Tot, al marge del tempo electoral.

- Tot l'anterior, podria constituir un autèntic Pacte d'Estat, detallant mesures concretes, degudament calculades.
- I promovent un organisme de seguiment i evolució de les mateixes.
- I alhora, transmetre un missatge de confiança a tota la ciutadania.

Terceravia va requerir múltiples vegades, en el marc de les comissions, documentació i anàlisis que mai ens han estat lliurats.

I amb les propostes presentades, ni tant sols han estat quantificats els impactes ni econòmics ni actuaries.

És més, no és de rebut que una institució com la CASS ni disposi d'experts actuaries. Hi hagi de demanar cada tres anys i, perquè la llei l'obliga, un informe actuarial.

En canvi, l'única proposta o reflexió de Govern tramesa en aquesta comissió va ser la de ficar mà a la caixa per endur-se 500 milions d'euros del Fons de reserva.

En definitiva, avui apel·la de nou a l'extrema urgència, destinant recursos, sense planificació. No és de rebut.

Gràcies Sra. Síndica.